

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

הבל מורים בשנים שהפקידו אלל רועה כו'. בפרק המפקיד (פ"א)
דף לו: פריך דרבא אדרבא אחא דלמר רבא דבשיה כריסות
הוא ליה למיקד כו' : **שמניה** רועה בניהם ומסתלק. אין זה
כי יהא דגול אחד מחמשה בני אדם דלמיר' מניח גזילה בניהם
ומסתלק ופריך בפ' המפקיד (פ"א)
ושקיל ליה כוליה ואולי והלמיר' ר' אבהו
בר אבהו ספק הטוח לכתולה לא טעול
ואם נעל לא יחזיר ומפרס דמניח
דקלאר גבי גזל הייט עיניה בידו או
אלל הכא לא חיישין אי שקיל לה
ביד בית דין עד שיבשר של מי הוא
אלל הכא לא חיישין אי שקיל לה
כוליה ואולי דמירי כשהפקידו לו שלא
דמעתו ואינו מוטל עליו לשמור ולא
הוי נאן' כספק הטוח ואי מסתלק
הכא בעי למימר שילוקו בניהם הוי
ממש כמו בן דרבי ערפון ואם רואה
לומר מסתלק וכל דללים גבר לר' לר' לר'
לומר דהא דמזמי להא דר' טרפון
לשנים שהפקידו אלל רועה הכי קלאר
דכין דהסס כל דללים גבר ולא
למיקן ביה המוליא מחבירו עליו
הכריח סברה הוא לתקן לז' כמו כן
גבי כהן (שילוקין) :

גא א מיי' פיש מהל'
בכרים הלג' :
גב ב מיי' פיה מהל'
במחוס הלגה ה
סמנ עיני ריד טושע
יוד קיי' שז טע' א :
גב ג מיי' פיש מהל'
קושעו שס טע' א :
גד ה ו מיי' פיה
מחל' כמחוקו הלגה ב
אמנ עיני דט טושע'
יוד קיי' שז טע' א :
גה ג מיי' פיש מהל'
קושעו שס טע' א :
גח א מיי' פיש מהל'
סע טע' ד :

כל שהלפיו כו' . אי אמרת בשלמא טעמא דרבי מאיר גבי בכור
מאוס דבא עליו יג' משא לרדין הייט דקנסיה ר' יוסי (ה"ט) דהואיל
ומלפיו בוד כהן פטור דלמי' יכול לומר אי בכור הוא כולו לדיד הוא
דמי' כמאן דזכניה לשראל אלל אי אמרת טעמא דר' מאיר מאוס שלא
תסתכל תורת מתנות הוא טו] : אי
דכיו יוסי טעמא מאוס דלפיו ביד
כהן הא לר' מאיר גמי מה"ט' לפטר'
אלל יג' והוי טעמא לאו מאוס שלא
תסתכל תורת מתנות הוא טו] : אי
שמן מים דפסן הוא . האי דמיח
דהא רבי ערפון אמר כהן בורר לו אם
היפה : **מור בו רבי ערפון** . מקמייתא
דלמר כהן בורר לו אם היפה וכפר
לשעיהם יג' חלק בשניהם : **לשנים**
שפקידו אלל רועה . שתי בהמות
ומתה האחת ואין ידוע של מן מה
שמיני רועה צינן שניהם . לחלקה
ומסתלק דהכא ליכא למימר המוליא
מחבירו (ה) טו] ומתני' גמי דקלאר
רבי ערפון שילוקו כגון שאינו ספק
בכור והוי נמסר לרועה ואחי בעל
הבית הם גבי רועה לילכא מוליא
מחבירו דהא לא קאי ברשותא דחד
מנייהו : **ומשל דרבי עקיבא לאחד**
שפקידו אלל בעל הבית . והגיחה
בעדרו ומתה בהמה אחת בעדרו
והומר שלך מהה וכלה לומר אחת
מאוזן שלך מהה המוליא מחבירו עליו
הכריח ומתני' גמי דמרס ליה ר'
עקיבא למה של כהן כששקן ברשות
בעל הבית דהוי כהן מוליא מחבירו :
אלל כמאי פליגי . הואיל ולאו כחד
גוגה קמייתא לא מתני' : **ר' עקיבא**
פליג בשנים שפקידו אלל רועה .
בממה הא ודאי ליכא למימר המוליא
מחבירו עליו הרואה : **לא נתקלו** .
אלל כגון שרופו כי עומד בחצר
בעל הבית וזכר בעל כל בהמותיו
של בעל הבית : **אקנויי אקני ליה** .
בעל הבית לכהן מקום בחיורו כדי
שיזכה כהן בבהמות כשיוולדו מד
דמיקני ליה חיורו : **דימאליס לאיניש**
דחפשיז מלוה כממונים . שיגדל
בכורותיו של כהן בחיורו והוא ליה
חצר של שניהם והוי האי חצר כי
רועה וכאלו שנים הפקידו אללו הילכך
חולקין דברשות שניהם עומד : **פסידא** .
י] היכא דליכא ספקא ומספיד בעל
הבית אי קיימא חצר ברשות כהן :

ספק ג"כ

הכא בעי למימר שילוקו בניהם הוי
ממש כמו בן דרבי ערפון ואם רואה
לומר מסתלק וכל דללים גבר לר' לר'
לומר דהא דמזמי להא דר' טרפון
לשנים שהפקידו אלל רועה הכי קלאר
דכין דהסס כל דללים גבר ולא
למיקן ביה המוליא מחבירו עליו
הכריח סברה הוא לתקן לז' כמו כן
גבי כהן (שילוקין) :

י"ק מ"ח

אקנויי קא מקני ליה מקום

בחיורו . ואפי' בלא קנין

קא קני דגמז ומשעבד (ה) נפשיה ולי

גמי כמה פעמים הרועה פותח ומפתח

כדלמיר' חיורי לחיי ומחור ומפתח

וכרשות בעל הבית קא מחויק :

דקך

הוא והאי דאיכא דבעל הבית ואי כתיש מית דבעל הבית מית והאי דאיכא

דכהן הוא אמר [רבי] אמי חזר בו ר' טרפון :

עליו הראיה : אמר רבי חיאי ט] משל דר' טרפון למה הדבר דומה לשנים

שהפקידו אצל רועה שמניה רועה בניהם ומסתלק ומשל דרבי עקיבא למה

הדבר דומה לאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה

אלא במאי פליגי ר' עקיבא פליג בשנים שהפקידו אצל רועה שמניה רועה

ומסתלק ר' טרפון פליג באחד שהפקיד אצל בעל הבית *אמר רבא ואיתיבא

רב פפא הכל מורים בשנים שהפקידו . וצל רועה שמניה רועה בניהם ומסתלק

ובאחד שהפקיד אצל בעל הבית 'שהמוציא מחבירו עליו הראיה לא נתלקו

אלא בחצר בעה"ב ורועה כהן ט] רבי טרפון סבר אקנויי קא מקני ליה בחצירו

(ה) * וניראה ליה דלית עביד מצוה [בממוניה] והוה ליה כשנים שהפקידו אצל

רועה שמניה רועה ביניהן ומסתלק ור"ע סבר כיון דאית ליה פסידא לא מקני

ליה מידעם והוה ליה כאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו

הראיה : **בתנאי' שתי' ט]** רחיליו שלא ביכרו וילדו שני זכרים (ג) שניהם

לכהן זכר ונקבה הזכר לכהן שני זכרים ונקבה אחד לו ואחד לכהן רבי

טרפון אומר הבהן בורר לו את היפה רבי עקיבא אומר 'משמנין ביניהן והשני

ירעה עד שיסתאב וחיוב במתנות רבי יוסי פומר מת אחד מהן רבי טרפון אומר

'יחלוקו ר' עקיבא אומר 'המוציא מחבירו עליו הראיה 'שתי נקבות זכר או שני

זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום 'אחת ביכרה ואחת לא ביכרה (ג) וילדה

אומר משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב וחיוב במתנות רבי יוסי פומר

שור כי *יוסי אומר כל שהלפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר ט]

מחייב מת אחד מהן ר' טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא אומר 'המוציא מחבירו

עליו הראיה 'זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום : **גמ'** צריכא דאי אשמועינן

קמייתא בהדיא קאמר ר' עקיבא ט] דתרי מחרא אבל (ז) רחיליו שלא ביכרו

דתרי מחרא וחד מחרא אימא מודי ליה לר' טרפון דהך דילידא חד שביח מפי

ואי אשמועינן הא בהא קאמר רבי עקיבא דתרייהו לא ביכרו אבל

אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה וילדו שני זכרים אימא מודי ליה לר' טרפון

כל שהלפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי
מאיר מחייב חלפין ביד כהן אין אין חלפין
ביד כהן לא מהו דתימא ר' יוסי ט] לדרביו דר'
מאיר קאמר ליה לדידי אפי' אין צ' חלפין
ביד כהן דאי מחייבת ליה במתנות אתי ליה
לידי גיזה ועבודה לדיך אודי לי מיהא היכא
ג' דחלפין ביד כהן דעשו שאינו זוכה כזוכה
ואמר ליה ר' מאיר לא ט] ואמר רב פפא הבל
מורים בספק מעשר 'שפמור מן המתנות הכל
מודים מאן ר' מאיר פשיטא עד כאן לא
קמחיב'ר' מאיר התם אלא ט] בספק בכור הואיל
ובא עליו כהן משני צדדין אבל ספק מעשר
לא מהו דתימא טעמא דר' מאיר דלא תשתבה
תורת מתנות ו' אפילו ספק מעשר גמי קא
משמע לו וכו' מאית אמרת הכי והקתני פיהא
שדריה ר' יוסי אומר כל שהלפיו ביד כהן
פטור מן המתנות ורבי מאיר מחייב מהו
דתימא ר' מאיר אפי' ספק מעשר מחייב והא
דמיפליג בהלפין להודיעך כהו דרבי יוסי
דפטור אפי' היכא דכהן בא עליו משני צדדין
קא משמע לו : מת אחד מהן רבי טרפון אומר
יחלוקו : אמאי יחלוקו ניהוי אי שמן מית דכהן

הוא והאי דאיכא דבעל הבית ואי כתיש מית דבעל הבית מית והאי דאיכא
דכהן הוא אמר [רבי] אמי חזר בו ר' טרפון :
עליו הראיה : אמר רבי חיאי ט] משל דר' טרפון למה הדבר דומה לשנים
שהפקידו אצל רועה שמניה רועה בניהם ומסתלק ומשל דרבי עקיבא למה
הדבר דומה לאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה
אלא במאי פליגי ר' עקיבא פליג בשנים שהפקידו אצל רועה שמניה רועה
ומסתלק ר' טרפון פליג באחד שהפקיד אצל בעל הבית *אמר רבא ואיתיבא
רב פפא הכל מורים בשנים שהפקידו . וצל רועה שמניה רועה בניהם ומסתלק
ובאחד שהפקיד אצל בעל הבית 'שהמוציא מחבירו עליו הראיה לא נתלקו
אלא בחצר בעה"ב ורועה כהן ט] רבי טרפון סבר אקנויי קא מקני ליה בחצירו
(ה) * וניראה ליה דלית עביד מצוה [בממוניה] והוה ליה כשנים שהפקידו אצל
רועה שמניה רועה ביניהן ומסתלק ור"ע סבר כיון דאית ליה פסידא לא מקני
ליה מידעם והוה ליה כאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו
הראיה : **בתנאי' שתי' ט]** רחיליו שלא ביכרו וילדו שני זכרים (ג) שניהם
לכהן זכר ונקבה הזכר לכהן שני זכרים ונקבה אחד לו ואחד לכהן רבי
טרפון אומר הבהן בורר לו את היפה רבי עקיבא אומר 'משמנין ביניהן והשני
ירעה עד שיסתאב וחיוב במתנות רבי יוסי פומר מת אחד מהן רבי טרפון אומר
'יחלוקו ר' עקיבא אומר 'המוציא מחבירו עליו הראיה 'שתי נקבות זכר או שני
זכרים ושתי נקבות אין כאן לכהן כלום 'אחת ביכרה ואחת לא ביכרה (ג) וילדה
אומר משמנין ביניהן והשני ירעה עד שיסתאב וחיוב במתנות רבי יוסי פומר
שור כי *יוסי אומר כל שהלפיו ביד כהן פטור מן המתנות ורבי מאיר ט]

מחייב מת אחד מהן ר' טרפון אומר יחלוקו ר' עקיבא אומר 'המוציא מחבירו
עליו הראיה 'זכר ונקבה אין כאן לכהן כלום : **גמ'** צריכא דאי אשמועינן
קמייתא בהדיא קאמר ר' עקיבא ט] דתרי מחרא אבל (ז) רחיליו שלא ביכרו
דתרי מחרא וחד מחרא אימא מודי ליה לר' טרפון דהך דילידא חד שביח מפי
ואי אשמועינן הא בהא קאמר רבי עקיבא דתרייהו לא ביכרו אבל
אחת ביכרה ואחת שלא ביכרה וילדו שני זכרים אימא מודי ליה לר' טרפון

דקך

שילדו שני זכרים הסס קלאר ר"ע כהן עטל כחוש : **מסוס דטרי מחדא** . רחל נפוק ומספקא מילתא

אצל טסי רמליס . שילדו שני זכרים ונקבה דטרי ית] נפקו מחדא וחד מחדא : **אימא מודי ליה יט]** רבי ערפון . דכהן בורר לו את

היפה לפיכך הוא יפה שילא יחיד ולא היתה הנקבה עמו וזהו דלמי' בכור גמור : (י) ט] וסך דילידא חד שביח טסי . שביח מטולה :

(*) ג' ערפון ג"כ

הוא אכר אורי דהבן בורר לו את היפה דתימא דבראי נפך ברישא :

כיון דאיתיה ראיא : לשנים שהפקידו אצל רועה שמניה רועה בניהם ומסתלק ומשל דרבי עקיבא למה

הדבר דומה לאחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה

אלא במאי פליגי ר' עקיבא פליג בשנים שהפקידו אצל רועה שמניה רועה

ומסתלק ר' טרפון פליג באחד שהפקיד אצל בעל הבית שהמוציא מחבירו עליו הראיה

ז"ל מלמדו גמי ג"כ
למנהיג

לפטר דמוטר ט"י ג"כ

למה לחת בשלמה
בין ג"כ

הגהות הב"ח

(6) גבי כחלו דמיחא
ליה : (2) שם
במשה שני זכרים טוחן
שניהם : (3) שם של
ביכר וילדו כו' ר' מאיר
פליג וזהו ו' מתקן :
(7) גמ' אלל שני רחלים
שלא ביכרו : (8) רש"י
ד"ה שמיני וכו' מחבירו
עליו הכריח ומתני' :
(9) ד"ה דקך דילידא חד

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

למה לחת בשלמה

בין ג"כ

בכור לזכרים ולא לנחמים
והבא אחריה בכור לנחמים
ולא לזכרים כו' ז"ק

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

ה'תנ"ג יולא דופן * בכור שילא דרך דופן (ג) דהא אחריה בכור
(לזכרים ולא) לנחמים ולא ללידה שכבר ולא אחר קודם לזכרים יטו
כו' . דספק בכור הן דמספקא לר' מרשון בכור לדבר אחד אי הוי בכור
אי לא הוי בכור : **ג'מ' מכלל הצריך לפרט** . שהכלל לריך ציהא הפרט
עמו : **מפרט הצריך לכלל** . יש שהפרט
לריך שיהא הכלל עמו : **כילי קדש לי**
כו' . הך רישא לאו פירושה דכלל
הריך דכור הוא אלא מיעושה ויפאל :

אייתי לקמיה ז"ק
כהא דלמדיע ז"ק
[ופ"ט מוס' בעינין מ.
ד"ה עגלה ט"ו]
ג' א מ"ו פ"ב מהלכות
בכורות הל' ד טושי"ט
יד סו"מ ע"ז טע"ט כ"ו

ה'תנ"ג יולא דופן * בכור שילא דרך דופן (ג) דהא אחריה בכור
(לזכרים ולא) לנחמים ולא ללידה שכבר ולא אחר קודם לזכרים יטו
כו' . דספק בכור הן דמספקא לר' מרשון בכור לדבר אחד אי הוי בכור
אי לא הוי בכור : **ג'מ' מכלל הצריך לפרט** . שהכלל לריך ציהא הפרט
עמו : **מפרט הצריך לכלל** . יש שהפרט
לריך שיהא הכלל עמו : **כילי קדש לי**
כו' . הך רישא לאו פירושה דכלל
הריך דכור הוא אלא מיעושה ויפאל :

הנהגות ה"ב"ח

(ה) במשנה הראשון
משום שאין פטר רחם
והוא מוסר שקמו :
(ג) רש"י ד"ה יולא דופן
בכור שילא דרך דופן
הוי בכור לולדות ולא
לנחמים והבא אחריה
טע"ל אחריה דרך רחם
הוי בכור לנחמים ולא
לולדות שכבר ילא וד'
אחר קודם לו : (ג) ד"ה
אי בכור וכו' דלמי בכור
לולדות ולנחמים :
(ד) ד"ה בכור וכו' וכו'
הוי בכור וכו' וכו' וכו'
ואם ע"ז אי לנחמים
אז"ל דלא לולדות כגון
זכר שילא :

כמו ושלשום על כולו (שמות יד') :
ביצדק קדש לי כל בכור - ב'קובע'
שזוהי כלל ופרט דבכור כלל
זכר פרט ואין בכלל אלא מה שבפרט
והך רישא לאו פירושה דכלל לריך
לפרט הוא אלא מיעושה ויפאל דקתני
אי זכר יכול אפי' יתהה נקבה לפניו ת"ל
פטר רחם וזה לא פטר כד' תמלתא רחם
והיינו כלל ופרט לפרט שאלו אהיה יכול
להבינ'מה הכלל אומר עד שיבוא הפרט
ופירשו לפי שיש לפרט בכור לנחמה
לדון בכור לכל הולדות או בכור
לנחמים אז"ל שאלו בכור לולדות
כגון שילא דרך רחם אחר יולא דופן
או בכור לזכרים אפי' שילתא נקבה
לפניו דכור כהא הפרט ופירש שקתני
קרוי בכור אז"ל הוא בכור לנחמים
שפטרופתא את הרחם וכיוצא בזה שטני
כ"פ כסוי הסם (חולין פ"ה) אלל וכושה
בעפר יכול יכסהו באבן או יכפה עליו
הכלי ת"ל בעפר אין לי אלא עפר מנין
לרבות רחמים ונעדרת של פשתן כו'
ת"ל וכושה ומקצין ויומא וכושה כלל
בעפר פרט כלל ופרט אין בכלל אלא
מה שבפרט ומשנין משום הוה ליה
כלל הצריך לפרט ואין דעין אורוהו בכלל
ופרט לפי שיש לפרט כסוי בשני דרכים
אחד בדבר הגס כגון אבן או כלי ואחד
בדבר הדק לך כחב בעפר ופירש

[ולקמן מ"א]

שיימה מקובצת

[א] לדבר ע"י בתים (דף 97)
מז ט"ז : [ב] לאמא בכור
לדבר : [ג] יוצא דרך דופן :
[ד] הוסיף דהוי בכור לזכרים
וללידה ולא בכור לרחם
והבא אחריה וד' שילתא
אחריה ברכה דרך רחם
דתי בכור לרחם ולא
לזכרים וללידה ותיבת
לזכרים ולא נטקת :
[ה] ת"ל הוכר אשר :
[ו] רחם לא בפטרים
לא פטר את רחם וזה
בתולה ב"ב ככתוב
בתים' עד הנבל בו
ויבטחו הכתוב סדר
אי פטר רחם וכו' ולא
נאמר בכור דמשמע
בכור לכל מיני כו'
ככתוב בפרט עד לזיווג
מוסיף על הפרט יכול
אפי' יצא וכו' : (ת'
מדרבנן אפשר ל"ט
ונתקן : [ז] ידעין
האי מ' ש' ע' ו' ח' א'
[ח] בהפחה וכו' יתן :
ט' להבין מה הכלל אומר
עד שגא הפרט :
י' דלא מיבעיט האי :
יא] קיינא ליה דהא :
בכור : יב] תיבת הוי
ולזכרים ומקצין ויומא
בכור : יג] מצי נסיב
תלפריא : יד] תיבת נמי
נטקת : יו] כלומר בכור
דקרא יתן : יז] דקרא נמי
משפט : יח] נמי אמרי'
ש"כ : יט] אש איהו
לקמיה : כא] תיבת ששים
אחרי : כב] תלפריא ס'א
ליכול פטר דבכור ששים
דבוכרא עגלא (תיורה)
[כג] עברי
לחז' דמכרי תיבת ל'ז' :
כד] וזה לא פטר תהלת
את הרחם : כה] הוי
האי כלל הצריך לפרט
לכל דבר ס'א ולידרי
אחרי : כו] אבן אלא
בכור : כז] תלפריא לאבני
בכור : כח] תיבת ש'א
כע' וברך ששעתין ס'א
ו' ב' ר' י' ת' א' דשעתין
לפרושי : כט] לחיבי נמי
יצאת נקבה לפניו מספק
לא] דהוי בכור לולדות
בין :

דתי גונוי כסוי הוי כגון כפיית כלי עולו ועוד יש כסוי בדבר המתפור
כגון עפר וכיוצא בו לכן נאמר עפר למעוטי כסוי דבר שלם ולא דיינין
ליה בכלל ופרט גמור דנמשע נמי שחיקת אבנים והגיר והזרעין *
בכור . דמשמע בכור לכל מיני בעינין והיינו פרט הצריך לכלל דוכר
ופטר רחם שהוא פקדו לריבין לזכור שאלו לא נאמר בכור הייתי אומר
אפי' שאלו בכור יצא רוב פטרות שבהוה אינן לריבין כללות
שעמין כגון יצא (מן הבקר ומן האל) לא הוי לריבין ויכסהו מן הבהמה
(ד' ח) וכו' איש אל רעהו חמור [או שור] [או שה] (שמות כג) אינן לריבין
וכלל בהמה אלא שבה להיות מוסיף על הפרט . כלל הצריך לפרט שאלו
אשה יכול להבין פן מהו אומר עד שיבוא הפרט לפרש כגון בכור זכר
יכול אפי' יתהה נקבה לפניו דבכור שהוא כלל לא ידענא בכור למאי
קאמר אי לזכרים אפי' דלא לנחמים כגון האי אי לנחמים ולא לזכרים
כגון זכר שילא [א] פטר רחם אחר יולא דופן אי נמי עד האי בכור
לנחמים ולולדות : **רישא לא נסיב לה תלמודא בכור** . מיעושה קבי
רישא דקתני יכול אפי' יתהה נקבה לפניו ת"ל פטר רחם מולא נכיש
לה תלמודא ת"ל בכור דמשמע בכור לכל מיני אלא לא מיעושה ליה
דבכור לכל מיני משמע ולהכי לא נכסהו דלא ל' מומעוטי האי מיעושה
דכיון דלא ילא זכר לפניו בכור קיינא יא] דבכור לזכרים הוא אלא ס"ל
בכור דקרא בכור לדבר אחד הוא יב] הוי משמע : **יכול אפי' ילא אחר**
יולא דופן . והוא ילא אחר רחם : **ויפאל נסיב לה תלמודא בכור** . אלא
בכור דכסה דבכור לכל מיני משמע דבכור לדבר אחד כגון האי דהוי
בכור לנחמים יב] (ולזכרים) אלא דלא הוי בכור לולדות לא הוי בכור :
לעולם בכור לדבר אחד לא הוי בכור . כלומר ג' יד] דקרא לכל מיני משמע
והוא דלא נסיב תלמודא בכור ברישא : **ה"ק אי זכר יכול אפי' ילא דרך**
דופן ת"ל פטר רחם . דהשחא לא מניו טו] תלמודא נכיש בכור למעוטי
להאי דלא בכור לכל דבר והא דהא לא קדמו אחר בעולם להכי נקט פטר
רחם וממלא [ז] (נמי) למעוטי נמי יתהה נקבה לפניו מופטר רחם :
ריביתא אחר בכור לדבר אחד הוי בכור . כלומר יז] [בכור] דקרא אפי'
לדבר אחד משמע ויפאל נסיב תלמודא בכור למעוטי ילא אחר יולא דופן
לא משמעו דקרא נפקא דקרא יח] משמע בכור לדבר אחד אלא
מריביתא דקרא : **דלי ס"ד כו' בכור דכסה רחמנא** . דמשמע שיהא
בכור במקום אלה לי לנכוש פטר רחם זכר תקדיש לישתוק :
לחי

הדרן עלך הלוקח עובר פרתו

בין :

וכסוהו בדבר דק הנכלל בו ומכסוהו הכתוב מדבר ע"כ לשון הקומפרס
והשחא פירושו יתכן לפי דברי רבינו דבסמוך דלומר בכור לדבר אחד
הוי בכור אבל במסקנא דמשעתין אמרי' דמחוקא כה"כ דלומר בכור
לדבר אחד לא הוי בכור ולא"זי לא הוי כן כלל לריך לפרט לכל דבר דהוי
אפשר לפרש בכור אלא כן ללד אחד ומיאו יש לפרט לכא"ז דהוי לאו פרט
הוא למעט דהאי' יולא דופן הוא בכור כיון דהוי בכור לולדות וכו' אפי'
דלא הוי בכור לנחמים וכו' מפרש [ז] לזכרי בכור ופטר רחם תרווייהו
כלל ותריווייהו פטרות ותריווייהו לריבין להדי וכלל אחד אהה מולא כלל
הצריך לפרט ופרט לריך לכלל שכל אחד אותם דבר אחד ומופרש דבר
אחד דבכור משמע אפי' יולא דופן ופטר רחם מומעוטי ליה ופטר רחם
משמע אפי' ילא אחר יולא דופן וכו' מומעוטי ליה ור"ת מופרש דבין
הא ובין בחולין (שם) הוי בכלל ופרט גמור [ה] דבעלמא דבכור משמע
בין הכי ובין הכי ותיפאל פטרות למעוטי וכן וכסוהו משמע בין כסוי כלי
בין כסוי עפר מיה שיהיה ופטרות משמע עפר דקומוהו שתלמודא תשבו
שם כלל הצריך לפרט לאו אכפיית הכלי דהיא ברייתא קא"ז אלא דהרשא
אחריו דדריש הסם בריש פירקין (דף פ"ג) מבי"ת דבעפר לריך שיתן
עפר מלמטה ועפר מלמעלה דמוכסוהו לא משמע אלא למטה אלא למעלה
ולא משום הפרט כן חושב שם כלל הצריך לפרט אלא משום יתורא
דבי"ת דכתיבא פטרם ובהך שמשעתין [ז] ולפרושי פרט הצריך לכלל קא
אחז' דבכור כפי' : **ב'קובע' דאפי' ילא אחר יולא דופן**
ת"ל בכור כפי' ב'קובע' דאפי' ילא אחר יולא דופן
הצריך לכלל כ"ל דמשמע דאחא נמי לפרושי כלל הצריך לפרט עיקר
מילתא לא נקטיה אלא משום פרט הצריך לכלל : **ריישא** לא קאסידי
ליה תלמודא בכור אלא לא בכור לדבר אחד הוי בכור . משמע דכיון דבכור
לדבר אחד הוי בכור הוא מתיבין אפי' יתהה נקבה לפניו אי לאו פטר
רחם ותימה דבין מרשון דמוספקא ליה הוי לא לחיבי ג' מספק כמו יולא
דופן יולא אחריו דלא מומעוטי יולא דופן מיעוטי רחם וי"ל דהוי דלא
מסתבר ליה למעוטי יולא דופן מופטר רחם משום דהוי לא [ז] [בכלל]
ולולדות בין לזכרים בין לנקבות לכל הפחות אחא למעוטי היכא דילתא
נקבה לפניו דהי לאו הכי פטר רחם דכסה רחמנא לתא לי :

בין :

בין :

